

SAMMENSVELTING: «Rommet blir benyttet til en lydlig og skulpturell utvidelse av en harpe», skriver Notam om installasjonen/musikkverket.

FOTO: MOHSEN MATORY

Virvelmusikk

KONSERT

«Vortex Room»

Erik Dæhlin (komponist og visuell utforming), Sunniva Rødland (elektrisk harpe) Bestillingsverk for Norsk senter for teknologi i kunst og musikk (Notam) Kunsthøgskolen i Oslo, 18/4

Erik Dæhlins «Vortex Room» befinner seg i grenselandet mellom en konsert og en installasjon. En metallsirkel i taket som brukes for å holde scenografiske elementer på plass blir et vakkert skue. Fra den henger kabler, og i hver av de 36 kablene henger en høyttaler som i sin tur er koblet til hver sin streng på Sunniva Rødlands harpe.

Hun sitter litt opphøyet midt på gulvet. Rundt henne er det lagt ut hvitt kraftpapir. Flere av de ytre høyttalerne er rettet inn mot rommets sentrum, slik at papiert på gulvet og lydens retning skaper en naturlig avgrensing for verket – der det er naturlig for oss som publikum å være for å ta del i det. På gulvet er det sitteputer som de aller fleste av oss bruker til å ligge på.

Det er imidlertid ikke bare de romslige aspektene av «Vortex Room» som får det til å ligne på en installasjon, for også klanglig er det litt annerledes enn «musikk». En installasjon forteller gjennom sin væren i rommet. For så vidt trenger vi litt tid for å erfare den – å gå rundt i den for å være i den. Men vi bruker i så fall tiden for å erfare det primært romslige ved installasjonen. Musikkens mening ligger derimot i at den har forskjellige uttrykk til forskjellig tid.

Dæhlins musikk i installasjonen har noe av både tid (musikk) og rom (installasjon) i seg. Jeg har allerede nevnt at hver tone på harpen er koblet til sin egen høyttaler, og med høyttalerne spredt i rommet blir musikk en integrert del i installasjonens romslighet. Men det er ikke dette jeg primært sikter til nå. Nei, Dæhlin har skapt en

slags værens-musikk som ikke legger særlig stor vekt ved diskursivitet og fremdrift, som jo er det vi pleier å tenke er det som gjør musikk til musikk.

Første del består for så vidt av oppadgående bevegelser, men de er presentert i en langsom og helt regelmessig rytme som gjør at hver tone framstår som en hendelse i sin egen rett. Samtidig er det en bevegelse fra tone til tone, og denne bevegelsen utvikles og forandres også. Forbildet for forandringen er «matematiske formler fra blant annet fluid-dynamikk som beskriver hvordan virvler («vortex») og repeterte mønstre dannes og utvikler seg over tid både med og uten påvirkning fra eksterne krefter.» Musikken lyder virkelig som forskjellige typer av virvler i overført betydning. Den er bygget på lengre blokker som hver tar

Musikken lyder virkelig som forskjellige typer av virvler i overført betydning.

for seg én slags virvel. Nettopp slik det er noe ensartet over eksempelvis en virvel vi ser i vann, er heller aldri den enkelte likedan. Musikken i «Vortex Room» befinner seg i dette krysningspunktet mellom det statiske og foranderlige.

Det mest fascinerende med Dæhlins verk er hvordan han lykkes nettopp med å balansere mellom tid og rom. Klang og dens romslige presentasjon smelter perfekt inn i verkets installasjonspreg. Man kan jo også si at musikken ville blitt meningsløs hvis den var løsrevet fra dette konseptet. Der ligger vel også verkets svakhet.

Det er så lite «musikk» i verket at det ikke er særlig interessant som klanghendelse, og man kan lett bli småirritert over å måtte være i verket i de 45 minuttene det tar å framføre. På den andre siden er det nettopp godt med tid Dæhlin trenger for å gå bort fra Musikkens fortellende tid, og gi Verket preg av romslig installasjon.

Magnus Andersson
musikk@klassekampen.no